

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE

Ändring av landskapslagen om yrkesmässig trafik

1998-99

nr 17

FR nr 20

SAMMANFATTNING

Landskapsstyrelsens förslag

Landskapsstyrelsen föreslår att landskapslagen om yrkesmässig trafik kompletteras med nya 6a-6c §§ som är nödvändiga för att i lagstiftningen inarbeta de olika krav som ställs på utövare av yrkesmässig trafik enligt EG:s direktiv. Kraven gäller de ekonomiska resurser en tillståndshavare skall förfoga över och det yrkeskunnande och den tillförlitlighet som han eller hon skall kunna uppvisa för att beviljas trafikillstånd. Direktivet innebär också ett ömsesidigt erkännande av medlemsländernas behörighetsbevis.

Landskapsstyrelsen föreslår också en ändring vad avser taxitrafiken. Ett trafikillstånd för taxitrafik föreslås framdeles berättiga innehavaren till att bedriva trafik i hela landskapet. Samtidigt bibehålls bestämmelserna om en stationsplats för trafiken för att garantera en ändamålsenlig fördelning av tillstånden över landskapet.

Utskottets förslag

Utskottet föreslår att lagförslaget antas med vissa ändringar av i huvudsak förtydligande natur.

UTSKOTTETS SYNPUNKTER

Allmän motivering

Den yrkesmässiga trafiken i landskapet regleras genom bestämmelserna i landskapslagen om yrkesmässig trafik. Kompletterande bestämmelser finns i landskapsförordningen om yrkesmässig trafik (26/93). Härutöver gäller numera EG-rätten i form av rådets direktiv 96/26/EG om rätt att yrkesmässigt bedriva person- och godstransporter på väg och om ömsesidigt erkännande av utbildnings-, examens- och andra behörighetsbevis. Direktivet har ändrats genom direktiv 98/76/EG. Som framgår av framställningen har det från kommissionens sida framförts att direktiven inte till alla delar eller på ett korrekt sätt införlivats i den åländska lagstiftningen. I ärendet har förekommit kontakter och skriftväxling mellan Mariehamn, Helsingfors och Bryssel. Den föreliggande framställningen föranleds i huvudsak av kommissionens anmärkningar. Utskottet har inhämtat att landskapsstyrelsen avser att komplettera de föreslagna ändringarna i

landskapslagen med ändringar i och tillägg till landskapsförordningen om yrkesmässig trafik. I förordningen kan bestämmelser av mera detaljerad natur inarbetas. Ett utkast till ändrad landskapsförordning föreligger.

De krav direktivet ställer gäller de ekonomiska resurser som en sökande av trafiktillstånd skall förfoga över. Kravet på ekonomiska resurser gäller fortlöpande även för dem som beviljats trafiktillstånd. Direktivet ställer vidare krav på yrkeskunnande som påvisas genom intyg över genomgången skriftligt prov. Genom direktivet godkänns även bevis på yrkeskunnande som utfärdats av en annan stat inom EES. Den som söker trafiktillstånd skall vidare visa att han eller hon är tillförlitlig, d.v.s. inte dömts för allvarliga brott eller allvarliga överträdelse av för trafiken relevanta bestämmelser. Utskottet konstaterar att landskapsstyrelsen genom lagförslaget och den planerade ändringen av landskapsförordningen avser att uppfylla de krav som ställs genom medlemskapet i EU. Utskottet tillstyrker därför lagförslaget till denna del. Utskottet konstaterar dock att direktivet inte reglerar taxitrafiken utan endast yrkesmässig persontransport med buss samt yrkesmässiga godstransporter. Utskottet föreslår därför vissa förtydliganden i lagtexten.

Genom ett tillägg till gällande 7 § föreslår landskapsstyrelsen att giltigheten för trafiktillstånd för beställningstrafik med taxi utsträcks att berättiga tillståndshavaren att bedriva trafik i hela landskapet. Utskottet konstaterar att förslaget är ägnat att öka flexibiliteten i taxitrafiken och att det har betydelse framför allt för olika kontrakterade körningar (exempelvis skolkörningar, idrottsgrupper m.m.) i och med att konkurrensmöjligheterna utökas. Begreppet stationsplats (i gällande lagstiftning stationsort) föreslås kvarstå i lagen. Härigenom får landskapsstyrelsen också framdeles möjligheter att fördela tillstånden utgående från regionala behov varigenom förutsättningarna för en fungerande trafik i hela landskapet tryggas. Skyldigheten enligt 17 § att återföra bilen till stationsplatsen kvarstår, dock så att kravet på att detta skall ske "utan onödigt dröjsmål" inte längre skulle tillämpas. Begreppet stationsplats har även betydelse vid beräkningen av taxorna för trafiken. Utskottet konstaterar att en stationsplats kan utgöras antingen av ett område, såsom Mariehamns stad eller en viss kommun, eller ett mera begränsat verksamhetsställe, såsom en by eller en taxistation.

Utskottet finner de föreslagna ändringarna nödvändiga med beaktande av EU:s direktiv och i övrigt ändamålsenliga, varför utskottet tillstyrker lagförslaget med vissa mindre ändringar av i huvudsak förtydligande eller lagteknisk natur. Utskottet uppmanar dock landskapsstyrelsen att övervaka verkningarna av ändringarna i 7 och 17 §§ med tanke på konkurrensförhållanden och kundservice. Utskottet uppmanar vidare landskapsstyrelsen att vid en kommande översyn av lagen beakta i dagens läge otidsenliga krav på antal kopior av handlingar, utredningar som kan erhållas på tjänstens vägnar m.m. Det finns också skäl att allmänt granska möjligheterna att vid kontakter till landskapsförvaltningen

i högre grad kunna använda modern teknik (fax, e-post och dylikt).

Detaljmotivering

Ingressen Ändringsförslagen är av lagteknisk natur.

4 § Enligt lagförslaget skall i ansökan bl.a. anges den "fordonstyp" med vilken trafiken skall bedrivas. Eftersom ordet fordonstyp i motorfordonslagstiftningen används i en annan betydelse anser utskottet att förslaget kan leda till missförstånd och att uttrycket "fordonets art" kan bibehållas i lagtexten.

6 § Ändringsförslagen är av förtydligande natur.

6a och 6b §§ Som ovan framgått gäller det aktuella direktivet yrkesmässig godstransport på väg samt yrkesmässig persontransport på väg med fordon avsedda att transportera mer än nio personer inklusive föraren. Däremot reglerar varken de ifrågavarande direktiven eller andra direktiv taxitrafiken. De krav på ekonomiska resurser och yrkeskunnande som avses i 6a och 6b §§ behöver sålunda inte ställas på idkare av taxitrafik. Enligt vad utskottet erfarit har detta inte heller varit landskapsstyrelsens avsikt. Utskottet föreslår därför att de båda paragraferna kompletteras för att klargöra läget.

Enligt vad utskottet erfarit kommer landskapsstyrelsen även framdeles att ställa vissa, men dock inte lika stränga krav på idkare av taxitrafik vad gäller erfarenhet av verksamheten och solvens. Dessa krav kommer att preciseras i en kommande landskapsförordning.

6c § Ändringsförslaget i 1 mom. föranleds av formuleringen i det ifrågavarande EG-direktivet.

15 § I förslaget liksom i gällande lag används uttrycket "polismyndigheten på övervakningsorten". Eftersom det i landskapet sedan länge tillbaka finns endast en polismyndighet föreslår utskottet att uttrycket förenklas.

Utskottet föreslår vidare att skyldigheten för statlig inrättning som bedriver personlinjetrafik att insända tidtabellsförslag till landskapsstyrelsen utgår ur lagtexten som överflödig. Bestämmelsen avsåg den tidigare statliga postbusstrafiken som upphörde redan före det behörigheten i fråga om postväsendet övergick från riket till landskapet.

17 § Utskottet föreslår efter omröstning (3-2) att paragrafen godkänns i enlighet med framställningen. Beslutet biträdades av viceordföranden Jansson samt ledamöterna Sirén och Söderholm.

24 § Ändringsförslaget är av förtydligande natur.

Ikraftträdelsebestämmelsen Utskottet föreslår med beaktande av den tid som bör reserveras för lagstiftningskontrollen att tidpunkten för ikraftträdandet lämnas öppen. Med tanke på att samtliga trafikillstånd utlöper vid årets slut vore det dock önskvärt och ändamålsenligt att lagändringen kunde träda i kraft den 1 januari 2000.

ÄRENDETS BEHANDLING

Lagtinget inbegärde den 15 september 1999 lagutskottets yttrande över framställningen.

Utskottet har i ärendet hört ordföranden Alf-Erik Berglund och styrelsemedlemmen Boris Lundqvist från Mariehamns åkeriförening r.f. samt ordföranden Jan-Erik Ståhlman och styrelsemedlemmen Fjalar Eklund från Ålands yrkesbilägarförening r.f.

I ärendets avgörande behandling deltog ordföranden Wickström-Johansson, vice ordföranden Jansson samt ledamöterna Sirén, Sjöblom och Söderholm.

Ordföranden Wickström-Johansson och ledamoten Sjöblom har fogat en gemensam reservation till betänkandet.

Vice ordföranden Jansson har enligt 23 § 4 mom. arbetsordningen utsetts att redogöra för betänkandet.

UTSKOTTETS FÖRSLAG

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att lagtinget antar det i framställningen
ingående lagförslaget i följande lydelse:

LANDSKAPSLAG om ändring av landskapslagen om yrkesmässig trafik

I enlighet med lagtingets beslut

upphävs 23 § 3 mom. landskapslagen den 1 juli 1976 om yrkesmässig trafik (33/76), sådant det lyder i landskapslagen den 26 mars 1980 (17/80), varvid 4-6 mom. blir 3-5 mom.,

ändras lagens 4 § 1 mom., 6 §, 7 § 1 och 4 mom., 15 § 1 mom., 17 §, 23 § 2 mom. samt 24 §, av dessa lagrum (*uteslutning*) 7 § 1 mom. och 23 § 2 mom. sådana de lyder i landskapslagen den 26 mars 1980 (*uteslutning*) samt 6 och 24 §§ sådana de lyder i landskapslagen den 2 april 1993 (17/93), samt

fogas till lagen nya 6a-6c §§ samt till 7 § ett nytt 5 mom. som följer:

4 §

Ansökan om trafik tillstånd

Ansökan om trafik tillstånd skall göras skriftligen hos landskapsstyrelsen. I ansökan skall anges vilket slag av trafik sökanden avser att bedriva, *fordonets art* och antal fordon, samt *övervakningsorten* för linjetrafik eller *stationsplatsen* för beställningstrafik. Till ansökan skall fogas tre *kopior* av ansökningshandlingen och, om sökanden inte är landskapets eller statens inrättning eller en kommun, en utredning om att sökanden råder över sig själv och sin egendom eller, om sökanden är en juridisk person, utdrag ur handels- eller föreningsregistret samt bolagsordningen, bolagsavtalet eller stadgarna, samt utredning om att sökanden är berättigad att idka näring i landskapet. Dessutom skall en utredning inges om vem som är ansvarig för trafiken samt ett intyg över att han råder över sig själv och sin egendom.

6 §

Prövning av ansökan

Vid prövning av ansökan om linje- och beställningstrafik för befordran av passagerare skall (*uteslutning*) efterfrågan av den planerade trafik tjänsten, redan befintliga trafik tjänster och den planerade trafik tjänstens ändamålsenlighet beaktas.

Trafik tillstånd får endast ges till den som *bedöms vara lämplig att driva verksamheten med hänsyn till vad som i denna lag bestäms om solvens, yrkeskunnande och tillförlitlighet*.
(3 mom. lika som i framställningen).

6a §

Ekonomiska resurser

Den som söker trafik tillstånd *för att yrkesmässigt bedriva godstransporter på väg eller persontransporter på väg med fordon avsedda för att transportera fler än nio personer inklusive föraren* skall ha tillräckliga ekonomiska resurser för att på ett tillbörligt sätt kunna starta och driva företaget.

(2 och 3 mom. lika som i framställningen).

6b §

Yrkeskunnande

Den som söker trafik tillstånd *för att yrkesmässigt bedriva godstransporter på väg eller persontransporter på väg med fordon avsedda för att transportera fler än nio personer inklusive föraren* skall visa att han eller hon har yrkeskunnande.

(2-4 mom. lika som framställningens 1-3 mom.).

6c §

Tillförlitlighet

Kravet på tillförlitlighet avses inte uppfyllt av den som har dömts för

1) allvarliga brott, inräknat ekonomiska brott,

2) allvarliga (*uteslutning*) överträdelser av

a) denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen,

b) bestämmelser om löne- och anställningsförhållanden i branschen eller

c) författningar om vägtrafik och vägtransporter, särskilt bestämmelser om förarens kör- och vilotider, fordons vikt och mått, fordons utrustning och beskaffenhet eller bestämmelser av väsentlig betydelse för trafiken, trafiksäkerheten eller skyddet av miljön.

Om en ansökan om trafiktillstånd avslås på grund av omständigheter som anges ovan skall en tid på mellan sex månader och fem år bestämmas, under vilken *sökanden* skall anses olämplig att driva yrkesmässig trafik.

7 §

(Lika som i framställningen).

15 §

Tidtabeller och körår

De utövare av linjetrafik som under följande körår ämnar bedriva personlinjetrafik skall årligen vid de tidtabellsmöten som landskapsstyrelsen sammankallar och till vilka även polismyndigheten (*uteslutning*) skall kallas, framlägga sitt förslag till tidtabell för följande körår. Förslag till ändrade tidtabeller skall inom två veckor efter tidtabellsmötet tillställas (*uteslutning*) *polismyndigheten*, som likaledes inom två veckor vidarebefordrar förslagen jämte sitt eget utlåtande till landskapsstyrelsen. (*Uteslutning*).

17 och 23 §§

(Lika som i framställningen).

24 §

Bemyndigande

Närmare bestämmelser om hur sökandens eller den ansvarigas yrkeskunnande och solvens skall påvisas samt om verkställigheten och tillämpningen av denna lag och av rådets direktiv 96/26/EG jämte däri gjorda ändringar utfärdas genom *landskapsförordning*.

Denna lag träder i kraft den (*uteslutning*).

Mariehamn den 21 september 1999

Ordförande

Lotta Wickström-Johansson

Sekreterare

Lars Ingmar Johansson

RESERVATION

Vi stöder inte lagutskottets betänkande över förslaget till ändring av landskapslagen om yrkesmässig trafik, till den del betänkandet rör lagens 17 §.

Enligt 17 § landskapslagen om yrkesmässig trafik skall en taxibil efter avslutad körning utanför stationsplatsen *utan onödigt dröjsmål* återföras till stationsplatsen.

Landskapsstyrelsen föreslår nu att paragrafen ändras så att bestämmelsen om att återförandet skall ske "*utan onödigt dröjsmål*" slopas.

Lagutskottets majoritet tillstyrker landskapsstyrelsens förslag.

Vi stöder inte majoritetens förslag utan anser att lagen fortfarande bör reglera frågan om när taxibilarna skall återföras till sin stationsort, istället för att såsom i förslaget lämna frågan om när återförandet skall ske helt öppen för tolkning.

Av framställningen framgår inte något behov av att ändra 17 § på det sätt som föreslås. Under lagutskottets behandling av ärendet har inte heller framgått något som skulle motivera en ändring. Däremot har en av de parter som berörs, Mariehamns Åkeriförening, framfört stark kritik av förslaget. Man påpekar bland annat att ändringen kan innebära att tillgången på taxibilar på landsbygden försämras. Vi anser att man först bör göra en utvärdering av hur taxitrafiken fungerar i landskapet och utgående från en helhetssyn på verksamheten överväga vilka ändringar som behövs.

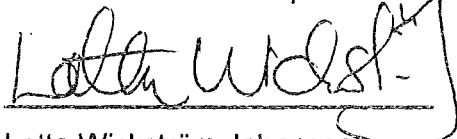
Vi föreslår därför att lagens 17 § godkänns med följande lydelse:

17 §

Beställningstrafik med personbil

Beställningstrafik för personbefordran med personbil får bedrivas inom stationsplatsen samt, för utförande av beställning, även utanför denna. Har beställd körning avslutats utanför stationsplatsen, skall bilen utan dröjsmål återföras till dess stationsplats. Under återfärden får bilen även utan föregående beställning tas i bruk för personbefordran.

Mariehamn den 21 september 1999

Lotta Wickström-Johansson

Anne-Helena Sjöblom

